

UVOD

Čovjek se rađa slobodan. Rođenjem stiče određena ljudska prava. Ljudska prava su prirodna, urođena, neotuđiva, zakonom garantovana i održiva. Osnovnu trijadu osnovnih ljudskih prava čine pravo na život, pravo na slobodu i pravo na svojinu. Ova tri prava predstavljaju neotuđiva svojstva svake jedinice.

Građanska država se i uspostavlja da bi ta prava štitila. Što znači da je osnovni zadatak svake države je da štiti ljudska prava i oslobode i omogućava svakom pojedincu da u njima uživa. Prema tome, najvažniji kriterijum za vrednovanje svake vlasti odnosno njene brige prema čovjeku jeste koliko ona unapređuje, održava i štiti ljudska prava i slobodu. Poštivanje ljudskih prava pokazuje u kojoj mjeri je neka država savremena i demokratska članica međunarodne zajednice.

Prava i slobode građana treba posmatrati iz dva ugla socijalnog i političko-pravnog mišljenja. Ljudi su slobodni u ostvarivanju svojih prava pod uslovom da nisu spriječeni. Osnovno pravilo liberalnog koncepta slobode: čovjek je slobodan ukoliko ponašanje drugih ne ugrožava njegovu slobodu, odnosno njegovo ponašanje ne ugrožava ponašanje drugih. Slobodan ne znači raspusništvo, anarhiju i ona se ne može odvojiti od odgovornosti. Ukoliko sloboda govora i ponašanje pređe granicu slobode drugih individua onda ona postaje svoja suprotnost, odnosno predstavlja anarhiju i diktaturu.

Mnogi ljudi u državama u kojima žive predstavljaju nacionalne manjine. Kada osoba živi u državi gdje pripada većinskom stanovništvu koje ima određeni jezik, kulturu i tradiciju ona ne primjećuje položaj manjina i ne poznaje osjećaj potrebe da se bori za svoja osnovna prava koja se često svakodnevno krše. Postavlja se pitanje: da li je svaki čovjek, pa i onaj koji je pripadnik određene manjine, u mogućnosti da uživa svoja prava i slobode? Na koji način odnosno kojim sredstvima se štite prava manjina? Šta Evropska zajednica čini da ljudima, koji u sredinama u kojima žive ne pripadaju većini, omogući isti status kao i ostalim?

Prava manjina predstavljaju jedno od najaktuelnijih, ali i najkontroverznijih pitanja savremenog međunarodnog prava jer imaju veliki pravno-politički značaj.

Zaštita prava manjina svoj je procvat doživjela nakon II svjetskog rata, ali su prve korake zemlje pioniri (Rusija) učinile još početkom XX vijeka. Stvaranje dokumenata, koji predstavljaju glavnu osnovu i sadrže najvažnije smjernice kada je u pitanju međunarodni sistem zaštite prava manjina, ima svoju specifičnu istoriju i uzroke jer se nakon stvaranja nacionalnih država i nastanka pojma nacije u onom smislu u kome taj koncept danas shvatamo, pojavio se i problem zaštite nacionalnih manjina koje žive u okviru takvih novonastalih država.

Iako su prava manjina tema o kojoj se svakodnevno diskutuje, ta prava se i svakodnevno krše. Evropska unija, iako je donijela niz dokumenata koji se bave ovom problematikom, i sama je često u situaciji da se unutar svojih granica bori sa ovim problemom.

U ovom radu ćemo objasniti pojam manjina, razvoj njihovih prava, međunarodne dokumente koji obezbjeđuju prava manjina (jer se isti koriste i u Evropi), sistem zaštite prava manjina u EU kao i realnu situaciju u našoj zemlji. Kako su nacionalne manjine najčešće izložene diskriminaciji i kršenju osnovnih prava i sloboda to ćemo prava manjina posmatrati kroz manjinske etno-kulturne skupine.